

Kommunikationsstigen

– modell för tidigt kommunikationsstöd

Om Folkhälsan

Folkhälsan är en mångsidig, modern, allmännyttig social- och hälsovårdsorganisation. Verksamheten omfattar hälsofrämjande, frivilligarbete, icke vinstdrivande serviceproduktion och forskning. Vårt uppdrag är att främja hälsa, livskvalitet och gemenskap där vi lever och bor. Organisationens arbetspråk är svenska och den verkar i hela Svenskfinland.

Vad är Kommunikationsstigen?

Kommunikationsstigen, en modell för tidigt kommunikationsstöd är framtagen av Teamet Språk och samspel. Utöver dessa finns Startstigen, Startstigen-Alkupolku och Dagisstigen.

Tanken med Kommunikationsstigen är att den ska fungera som en introduktion till symbolkommunikation och att den växer med ökade kommunikativa färdigheter.

Kommunikationsstigen består av fem pärmar som man fritt kan kombinera och editera enligt brukarens behov och intressen. För att kommunikationspärmen ska leva och användas ser vi det som betydelsefullt att den växer i takt med behovet. Det optimala är att någon i brukarens näromgivning har möjlighet att göra regelbundna uppdateringar.

Kommunikationsstigens struktur

De fem olika versionerna av Kommunikationsstigen har samma uppbyggnad, men mängden ord varierar från 18 till 60 per uppslag. Så långt det varit möjligt har orden samma placering i takt med att pärmen växer.

Tanken med Kommunikationsstigen är att brukaren och brukarens närstående ska ha möjlighet att själva påverka pärmen innehåll. En av grundidéerna är också att pärmen får växa i takt med att brukaren och brukarens näromgivning får mera erfarenhet av kommunikation och ett större ordförråd. Detta kan leda till att det finns fler personer i näromgivningen som kan använda kommunikationspärmen.

Man måste inte vandra från pärm 1 till pärm 5 eller alltid inleda med pärm 1. Det avgörande är att kommunikationshjälpmedlet är på en adekvat nivå med tanke på användarens kommunikativa färdigheter och omgivningens kunskap om pekprat. Det går också bra att kombinera kommunikationskartor från de olika pärmarna. Det centrala är att kommunikationsstödet motiverar till användning.

I många kartor finns det celler som inte är färdigt ifyllda. Tröskeln att själv fylla i ord skall vara låg. Det går också bra att byta ut ord som inte är relevanta i den egna omgivningen.

I pärm 1–4 finns det en cell med symbolen för porträtt. I den cellen kan man lägga in användarens fotografi och antingen ha texten jag eller personens namn.

Det finns även en daghemsvariant (förskolevariant) av Kommunikationsstigen. Dagsstigen gör det möjligt att på daghemmet/förskolan ha en allmän pärm som vem som helst får använda som kommunikationsstöd. Detta är speciellt värdefullt ifall det i barngruppen finns ett barn som har en individuell kommunikationspärm.

Kommunikationskartor i sju kategorier

Alla sidor i Kommunikationsstigen är uppbyggda enligt liknande struktur och skall kunna användas även separat som kommunikationskartor eller situationskartor.

Kommunikationsstigen är indelad i sju kategorier. Till varje kategori hör några underkategorier. Kategorierna är: **Personer** (personer, känslor, kroppen), **Platser** (platser, fordon, hemma), **Vardag** (vardag, hygien, kläder), **Mat** (morgon/kväll, mat, grönsaker, snabbmat, frukt/bär, efterrätt/snacks, drycker), **Daghem/Skola** (innelek, utelek, pyssel, färger/former, daghem/skola), **Tid** (året, väder, högtider) och **Natur** (naturen, husdjur, bondgården).

Det går bra att inleda med någon kategori och ta in fler enligt behov.

Utöver de sju kategorierna finns Tillägg. Tilläggen är tänkta att finnas med då det är aktuellt. Till den delen hör t.ex. **Sommar**, **Vinter**, **Simhallen** och **Advent**.

Bland tilläggen hittas även kommunikationskartor som kan användas för att träna pekprat. Till dessa kartor hör t.ex. en lekkarta med Babblarna och kartor till några böcker om Babblarna. Till Folkhälsans material Bildsnack har också gjorts kartor som följer formen för Kommunikationsstogens kartor. Dessa kartor kan vid behov ligga med i pärmen så att det blir naturligt att använda pärmen.

Kommunikationsstigen 1

Denna pärm kan användas som tidigt stöd för pekprat. Den fungerar bra som inkörsport både för användaren och för näromgivningen. På varje uppslag finns det plats för 18 ord. Några ord återkommer på varje uppslag eftersom kategorierna också kan fungera som separata kommunikationskortor.

Kommunikationsstigen 2

I pärm 2 har varje uppslag plats för 24 ord. Några ord återkommer på varje uppslag eftersom kategorierna också kan fungera som separata kommunikationskortor.

Kommunikationsstigen 3

I pärm 3 finns det plats för 32 ord på varje uppslag. I denna pärm har kartorna en "kategorisymbol" uppe till höger. Förövrigt handlar det mera om att det finns lite fler ord på varje uppslag.

Dagisstigen

Dagisstigen har samma cellantal som pärm 3. Innehållet är delvis anpassat mera för en daghems- eller förskolemiljö. Finns det någon i barngruppen som har en personlig kommunikationspärm är det inkluderande ifall det finns en pärm som alla får använda.

Kommunikationsstigen 4

Kommunikationsstigen 4 har plats för 40 ord på varje uppslag. Den översta raden återkommer på de flesta uppslag och tanken är att dessa ord ytterligare breddar kommunikationen och möjliggör mera kommenterande. Kategorin Mat är indelad i flera underkategorier och därtill finns en kommunikationskarta om hygien i kategorin Vardag samt flera tillägg. Finns också som upplägg till appen Widgit Go SE.

Kommunikationsstigen 5

I pärm 5 har varje uppslag plats för 60 ord. Precis som i pärm fyra återkommer den översta raden på de flesta uppslag. I denna pärm finns också en ökad mängd småord samt annat som uppmuntrar till rikare kommunikation. Kommunikationsstigen 5 finns som upplägg till appen Widgit Go SE samt för Grid 3/Grid for iPad.